

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D. КОА – 038 оид ба диссертатсияи Содиқзода Моҳинав Саидҳомид дар мавзӯи «Таъсири пайвастагиҳои комплексӣ ба нишондиҳандаҳои физиологӣю биохимиявии навъҳои гандум» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718 – Физиология ва биохимияи растаниҳо.

Комиссияи Шурои диссертатсионии 6D.КОА-038 дар назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар ҳайати раис доктори илмҳои биологӣ, профессор Алиев Қ.А. ва аъзоёни комиссия доктори илмҳои биологӣ, профессор Юлдошев Ҳ.Ю. ва номзади илмҳои биология., Қобилов Ю Т. дар асоси қарори Шурои диссертатсионии 6D.КОА–038, дар асоси низомномаи КОА-и Ҷумҳурии Тоҷикистон Шуро оиди ҳимояи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718 – Физиология ва биохимияи растаниҳо тасдиқ карда шудааст.

Дар асоси шинос шудан бо рисолаи номзодии Содиқзода Моҳинав Саидҳомид дар мавзӯи «Таъсири пайвастагиҳои комплексӣ ба нишондиҳандаҳои физиологӣю биохимиявии навъҳои гандум» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718 – Физиология ва биохимияи растаниҳо ба чунин хулоса омад.

Мавзӯи диссертатсияи Содиқзода М.С. хеле муҳим буда барои муайян намудани таъсири пайвастагиҳои комплексӣ ба нишондиҳандаҳои физиологӣю биохимиявӣ мубодилаи об, миқдори пигментҳои фотосинтетикӣ, таркиби биохимиявии донаҳо, морфометрӣ, маҳсулнокии фотосинтетикӣ дар шароити стрессӣ равона карда шудааст.

Ҳадафи таҳқиқот: Омӯзиши қобилияти мутобикшавии 4 навъи гандуми мулоимдонаи *Triticum aestivum* L. Ориён, Старшина, Алмалӣ, Сомонӣ ва 2 навъи гандуми сахтдонаи *Triticum durum* Desf. Лалмикор-2 ва Ватан дар зери таъсири омилҳои стрессӣ ҳангоми пеш аз кишт коркард

намудани тухмӣ бо пайвастагиҳои координатсионии оҳан ва рух нигаронида шудааст.

Навгонии илмӣ таҳқиқот: Якумин маротиба таъсири коркарди тухмӣ бо пайвастагиҳои комплексӣ ба нишондиҳандаҳои физиологияи биохимиявии растаниҳо дар шароити лабораторӣ ва саҳроӣ зери таъсири стресси хушкӣ таҳқиқ шуд. Пайвастагиҳои комплексӣ ҳамчун танзимкунандаи рӯшду инкишофи растаниҳо ба шумор рафта, растаниро аз стресси хушкӣ эмин нигоҳ медоранд.

Дар шароити хушкӣ ҳок коркард намудани донаҳо пеш аз кишт бо пайвастагиҳои комплексӣ барои сифатан хуб шудани таркиби биохимиявии донаҳо мусоидат намуд.

Таҳлили муқоисавӣ нишондиҳандаҳои физиологияи биохимиявӣ муайян намуд, ки дар шароити стрессии хушкӣ гандуми навъи ватанӣ Ориён нисбат ба навъҳои Старшина ва Алмалӣ бартарӣ дорад.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии рисола: Аҳамияти назариявӣ рисолаи мазкур аз он иборат аст, ки натиҷаҳои омузиши усули самараноки коркарди тухмии гандум пеш аз кишт бо пайвастагиҳои комплексиро ҳангоми парвариши растаниҳои кишоварзӣ дар шароити стрессӣ истифода бурдан мумкин аст.

Маълумотҳои ба даст овардашуда барои омода намудани тавсияҳои амалӣ оид ба парвариши растаниҳо дар шароити хушкӣ ҳок бо назардошти усули коркардшудаи истифодаи пайвастагиҳои комплексиро дар соҳаи кишоварзӣ пешниҳод карда мешавад.

Эҳтимолияти натиҷаҳои бадастомада ва ҳулосаҳои имконияти ба таври дуруст баҳодиҳии маҳсулнокии ғусфандони зоти тоҷикиро аз рӯи нишондиҳандаҳои биохимиявии зардоби хунро бо назардошти аломатҳои селексионии чорворо нишон медиҳанд.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ: Муаллиф бевосита дар ҷамъоварӣ ва ҷустуҷӯи таҳлили адабиёти соҳа, омузиши объектҳои таҳқиқоти тибқи гузаронидани таҷрибаҳои саҳроӣ ва озмоишгоҳӣ, коркарди оморӣ, таҳлил намудани мавод ва ҷопи мақолаҳо саҳм дорад.

Арзиши кори илмии унвончӯ: Иштирок дар конференсияҳои илмӣ ва семинарҳои дараҷаҳои гуногунро тасдиқ мекунад.

Пурагардони маводҳои диссертатсия дар 3 - мақолаи илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризишавандаи КОА ҚТ ва 14 - фишурдаи гузоришҳо дар маводҳои конференсияи ҷумҳуриявӣ ҷоп карда шудаанд.

Диссертатсия ба таври васеъ тасдиқи худро дар семинарҳои илмии донишгоҳи, конференсияҳои ҷумҳуриявӣ, берун аз ҷумҳурӣ ва дар ҷаласаи васеи семинари илмии факултети биология муҳокима карда шудааст. Асли будани маводҳои диссертатсия 94,43% - ро ташкил намуда, мазмуни онро пурра дарбар мегирад.

Ҳамин тавр комиссия чунин меҳисобад, ки диссертатсияи Содиқзода Моҳинав Саидҳомид кори мустақилонаи амалиявӣ ба ҳисоб рафта барои рушди соҳаи кишоварзӣ мусоидат менамояд. Дар замони ҳозира аз рӯи нишондиҳандаҳои биохимиявӣ физиологӣ муайянкунии энергияи сабзиш, афзоиш, рушд ва маҳсулноки, экстраксия, спектрофотометрия, рН-метрия ва ғайраҳо истифода шудаанд, ки ин гуфтаҳо аз мутахассиси соҳаи худ гардидани диссертант гувоҳӣ медиҳанд.

Маводҳои диссертатсия ба талаботи КОА и дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгу буда, барои Ҷимояи кушод оиди ихтисоси 6D060718 – физиология ва биохимияи растаниҳо пешниҳод карда мешавад.

Тавсияи комиссия:

Диссертатсияи Содиқзода Моҳинав Саидҳомид дар мавзӯи «Таъсири пайвастагиҳои комплексӣ ба нишондиҳандаҳои физиологияи биохимиявии навҳои гандум» барои Ҷимоя ба Шурои диссертатсионӣ 6D.КОА–038 барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718 – Физиология ва биохимияи растаниҳо қабул карда шавад.

Ба сифати муқарризи расмӣ:

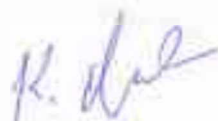
1. **Ҷумаев Бахшуло Боқиевич** – доктори илмҳои биологӣ, профессор, сарҳодими илмии озмоишгоҳи биохимия ИБФГР АМИТ

2. Раҳимов Маҳмаднаврӯз Муродович- номзади илмҳои биологӣ, дотсент, мудири кафедраи геозкологияи Донишгоҳи омӯзгории ба номи Садриддин Айни

Ба сифати муассисаи тақриздиханда: Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур пешниҳод карда шавад.

Раиси комиссия:

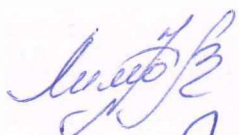
д.и.б., профессор узви Шуро

Алиев Қ.А.

Аъзоёни комиссия:

д.и.б., профессор узви Шуро

Юлдошев Х.Ю.

номзади илмҳои биология

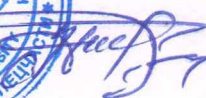

Қобилов Ю.Т.

Имзоҳоро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва

корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

04.01.2023